

למה כתב הרמב"ם שיצחק הוסיף המעשר מאחר שגם אברהם הפריש מעשר

הנה עיקר הקושיא היא קושיית הראב"ד על הרמב"ם שם, ומ"מ יש להעיר זה דדברי הרמב"ם מיוסדין על המדרש (פסדר"כ פ' עשר תעשר) דאיתא שם שאברהם אבינו הפריש תרומה גדולה ויצחק הפריש מעשר שני ועיין בביאורי על הפסיקתא שם שכתבתי לבאר מנלן שיצחק הפריש מעשר שני דילפי' לה מקראי, וגם ביארתי שם ולמה אברהם הפריש תרומה ויצחק הפריש מעשר דאברהם מצד חסד לכך נתן

תרומה לכהן ולכך נאמרה כהונה באברהם (נדרים ל"ב וב"ר שם) ויצחק מצד הגבורה דלוי גבורה ומעשר גבורה.

ויש להוסיף דלפי המדרש שאברהם הפריש תרומה גדולה מדכתיב ויתן לו מעשר מכל יש לומר דהיינו מעשר מיבולו של אברהם, ויתכן עוד לומר דשם שהוציא לחם ויין מזה נתן לו אברהם לשם תרומה גדולה כיון שהיתה טבולה ביד שם כמאן דאמר מתנות שלא הורמו כמי שלא הורמו ועלתה לו בזה נתינה לאברהם אבינו מחמת כן דשם היה כהן אז כמ"ש בנדרים שם, ודלא כהחזקוני שכ' היפך הגמ' ומדרשים ששם נתן לאברהם, וכנראה נתקשה דהרי עד עכשיו שם נתן לאברהם כדכתיב הוציא לחם ויין, ועכשיו יש ליישב דהיא הנותנת דכיון ששם הוציא לחם ויין לכך נתן לו אברהם מעשר.

אבל עדיין קשה דמכל מקום היה להרמב"ם לכתוב שאברהם נהג בתרומה גדולה, כמו שכתב שיצחק נהג במעשר, ויש לומר לפי מה שכתבו התוס' ישנים ברפ"ג דיומא כח ע"ב שהיו מצוות שנהג אותם אברהם בתורת תקנה (וגם בתקנה גופא יש מקום לחלק בין דאורייתא לדרבנן לכך לא הזכיר הרמב"ם תפילה באברהם) והיו מצוות שנהג אותם בתורת הנהגה שלא מן הדין, וצ"ל שתרומה דאברהם לא נהג אותה מן הדין.

ויל"ע עדיין מנ"ל שאברהם לא נהג התרומה מן הדין (ובאמת ליישוב החת"ס ניחא דמיישב דאברהם עישר רק מעשר כספים וזה אינו דאורייתא עכ"פ לדעת הרמב"ם ולכך לא חשיב לה הרמב"ם במצוות שנתחייבו בהם האבות אבל במדרש שהוא לכאורה מקור דברי הרמב"ם לא נזכר, אם לא דהרמב"ם פסק כמדרש אחר), ואולי ההכרח לזה הוא ממה ששם לא נתקיימה בו כהונה כדאמר' בנדרים שם וב"ר שם, ואברהם נעשה כהן אחריו, וממילא לא מסתבר להרמב"ם שקיבל אברהם מצוה שנתבטלה ממנו מיד.

